

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet 7. mars 2008 etter delegasjon i brev av 26. september 2005 fra Utdannings- og forskningsdepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjelder fra 01.08.2008

Formål

Tredreiering har lange tradisjoner i formgivning av gjenstander nasjonalt og internasjonalt. Tredreieren framstiller runddreide produkter, hovedsakelig av tre. Tredreierfaget skal imøtekomme samfunnets behov for tredreide produkter til bygg, møbler og innredning, framstilt som enkeltprodukter og serier. Tredreierfaget skal også bidra til å ivareta restaurerings- og reparasjonsoppgaver.

Opplæringen skal bidra til utvikling av håndverksferdigheter i tredreiering og stimulere til forståelse for form og funksjon i arbeid med ulike trematerialer. Opplæringen skal videre bidra til utvikling av enkel treskjæring, frese-, høvle- og raspeteknikker samt ferdigheter i bruk av dreiebank og trebearbeidingsmaskiner.

Fullført og bestått opplæring fører fram til svennebrev. Yrkestittel er tredreier.

Struktur

Tredreierfaget består av to hovedområder. Hovedområdene utfyller hverandre og må ses i sammenheng.

Oversikt over hovedområdene:

Årstrinn	Hovedområder	
Vg3 / opplæring i bedrift	Produksjon	Produktutvikling og design

Hovedområder

Hovedområdet omfatter håndverksferdigheter i dreiering, bruk av verktøy og trebearbeidingsmaskiner.

Valg av materialer, tørking, tilskjæring, laminering og overflatebehandling av ulike produkter i tre inngår i hovedområdet. Hovedområdet omfatter videre reparasjon og restaurering av tredreide produkter. Gjeldende regelverk for helse, miljø og sikkerhet samt sikkerhetskrav knyttet til tredreierfaget inngår også.

Hovedområdet omfatter utarbeiding og bruk av skisser, arbeidstegninger og modeller. Ulike trematerialers egenskaper og trebearbeidingsmaskiners virkemåte inngår i hovedområdet. Kvalitetsvurdering og dokumentasjon samt kundebehandling og enkel markedsføring inngår. Hovedområdet omfatter også kostnadsberegning og bruk av digitale verktøy.

Grunnleggende ferdigheter

Grunnleggende ferdigheter er integrert i kompetansemålene der de bidrar til utvikling av og er en del av fagkompetansen. I tredreierfaget forstås grunnleggende ferdigheter slik:

Å kunne uttrykke seg muntlig og skriftlig i tredreierfaget innebærer å bruke fagspråk i kommunikasjon med kolleger, kunder og leverandører. Det innebærer også å lage skisser og arbeidstegninger og å presentere eget arbeid.

Å kunne lese i tredreierfaget innebærer å forstå og anvende brukerveiledninger, tegninger og faglitteratur.

Å kunne regne i tredreierfaget innebærer å beregne materialforbruk, tidsbruk og kostnader for egne produkter. Det innebærer videre å konstruere geometriske grunnfigurer, å beregne hastighet på roterende emner og å mengdeberegne blandinger av lim og lakk.

Å kunne bruke digitale verktøy i tredreierfaget innebærer å kommunisere med kunder og leverandører. Det innebærer også å anvende digitale programmer ved kalkulasjon, dokumentasjon og presentasjonsarbeid.

Kompetansemål

Produksjon

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- bruke grunnleggende teknikker innenfor spindeldreining, tverveddreining og endeveddreining
- bruke og sette opp ulike former for skulpter, meisler, ringstål, krokjern og skrapere
- bruke ulike kontroll- og måleverktøy i tredreierfaget
- velge og bruke riktig oppspenningsmetode og spindelhastighet
- anvende ulike pusseteknikker
- måle og vurdere materialfuktighet og anvende forskjellige tørkemetoder
- begrunne valg av materialer, lim og lamineringsteknikk ut fra produktets struktur, form og funksjon
- stille inn, bruke og vedlikeholde trebearbeidingsmaskiner
- gjøre rede for ulike overflatebehandlingsteknikker og velge metode etter produktets funksjon
- beskrive eksenterdreining og spiralframstilling
- utføre ulike reparasjoner og restaureringer
- gjøre rede for og ivareta gjeldende regelverk knyttet til tredreierfaget og for helse, miljø og sikkerhet

Produktutvikling og design

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- lese og anvende tegninger i tredreierfaget
- utarbeide skisser og modeller til arbeidstegninger og velge produksjonsmetode
- gjøre rede for stilhistoriske aspekter ved restaureringsarbeider
- beregne materialbruk, timeforbruk og pris på egne produkter
- kommunisere med kunder og markedsføre egne produkter
- gjøre rede for trender og behov i markedet
- gjøre rede for egenskaper og bruksmuligheter ved ulike treslag
- gjøre rede for CNC-maskiners virkemåter og anvendelsesområder
- anvende gjeldende regelverk og standarder for tredreide produkter
- dokumentere og vurdere eget arbeid

Vurdering

Vg3 tredreierfaget

Bestemmelser for sluttvurdering:

Hovedområder	Ordning
--------------	---------

Produksjon	Alle skal opp til svenneprøven, som normalt skal gjennomføres innenfor en tidsramme på åtte virkedager.
Produktutvikling og design	

De generelle bestemmelsene om vurdering er fastsatt i forskrift til opplæringsloven.